

KADINLARIN ENERJİ VERİMLİLİĞİ BİLİNCİNİN ÖLÇÜLMESİ ANKET RAPORU DEĞERLENDİRMESİ

Enerji Hanım Projesi anket çalışması, ülkemizde konutlarda enerji tüketen cihazlar, bu cihazların türleri, bu cihazlara sahip olma oranları ve kullanılan cihazlar ile ilgili olarak bilinç düzeyleri konusunda bir araştırma yapmak ve halkımızın konutlarda enerji verimliliği bilincini ölçmek amacıyla yapılmıştır. Anket, ülkemiz nüfusunun yaklaşık olarak yarısını oluşturan 20 ilde yapılmıştır. Yapılan ankete katılanların % 79,2'si ev hanımıdır.

Ülkemizde ev ve iş yerlerinde enerji tüketimi yapan alet, cihaz ve makinelerin kullanımı, oran ve sayısal olarak artmaktadır. Evlerdeki kullanımın büyük oranda kadınlar tarafından yapılması nedeniyle, kadınların bilinçlenmesinin daha önemli olduğu dikkate alınarak hedef kitle olarak kadınlar seçilmiştir. Bu anket sonucunda, enerji kullanımı ile ilgili olarak kadınlarımızın düşünceleri, bilinç düzeyleri, enerji kullanımını algılamaları ve enerji kullanan sistemlere hâkimiyetleri gibi konularda değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu anket sonuçları; kendi içinde genel bilinçlendirme, elektrikli cihazlar, ısıtma cihazları, soğutma ve serinletme cihazları olarak gruplandırılmış ve bunlarla ilgili olarak kullanımda dikkat edilecek hususlar göz önüne alınarak özellikle kadınlara ve çocuklara yönelik kamu spotu ve eğitimler ile tasarrufa yönelik mesajların verildiği broşür ve afişler hazırlanmıştır.

ANKET SONUÇLARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Ankete katılanların “yalıtım” konusunda genel bir bilince sahip oldukları değerlendirilmektedir.

Ankete katılanların ortalama % 70'inden fazlasının kullandıkları elektrikli ev aletlerinin enerji tüketim sınıfını bilemediklerinden dolayı “elektrikli ev aletlerinin” enerji tüketimleri ile ilgili olarak bilinç düzeylerinin yeterli olmadığı görülmektedir.

Ankete katılanların “Isınma” sistemleri konusunda yeterli bilince sahip olduğu ancak “ısınma giderleri” konusunda yeterli bilince sahip olmadıkları değerlendirilmektedir.

Ankete katılanların “sıcak su” tüketimi ile “su ve elektrik giderleri” konusunda yeterli bilince sahip oldukları değerlendirilmektedir.

Ankete katılanların “aydınlatma” konusunda bilinç düzeylerinin yeterli olduğu söylenebilir.

Ankete katılanların “çamaşır makinası”(yıkama derecesi oranı yüksek) ve “bulaşık makinası”(elde bulaşık yıkama oranı yüksek) kullanımında yeterli bilince sahip olmadıkları, “TV” kullanımında ortalama bir bilince sahip oldukları ve “adaptör ve şarj” kullanımı konusunda yeterli bilince sahip oldukları söylenebilir.

ANKET SONUÇLARININ AYRINTILI DEĞERLENDİRMESİ

Binada enerji verimliliğine ilişkin farklı uygulamalar konusunda bilinçlendirme çalışması yapılabilir. Yemek pişirirken geniş tabanlı tencere kullanma, tencerenin kapağının kapalı olması, buzdolabına sıcak yemek konmaması, dolaptan çıkarılıp ısıtılacak gıdaların önce oda sıcaklığında bir süre bekletilmesi, su israfının azaltılması, özellikle sıcak su israfı vb. konularda.

Farklı zaman dilimlerinde elektrikli cihazların kullanılması ile enerji ekonomisinde tasarruf sağlanabilmektedir. Buna karşın elektrik enerjisi kullanımı yönünde bir tasarruf sağlamamaktadır. Enerji tasarrufu sağlamak için günün her saatinde enerji tasarrufu sağlayan cihazların kullanımı artırılmalıdır ve bu cihazların kullanımına yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Tablo 1’den görüldüğü gibi bazı temel elektrikli ev aletleri her evde çok yüksek oranlarda bulunmaktadır. Bu cihazların gün içerisinde nasıl kullanılırsa daha fazla enerji tasarrufu yapılabileceği uygulamalı örnekler ile gösterilmelidir.

Cihaz	Buzdolabı	Fırın	TV	Çamaşır M	Bulaşık M	Klima
Kullanım oranı (%)	99,5	84,6	99,7	99,6	64,5	21,2
Cihaz	Ütü	E Süpürge	Kombi	Bilgisayar	E Semaver	E Isıtıcı
Kullanım	95,7	96,8	47,0	52,8	98,1	95,6

orani(%)						
----------	--	--	--	--	--	--

Bahsi geçen elektrikli ev aletlerinin toplam elektrik tüketimlerindeki miktarlarının ortaya konulması amaçlı ankete katılan deneklerin evlerinden gerçek aylık ölçümler alınarak verilerin doğruluğu teyit edilmelidir.

Ankete katılanların özellikle bulaşık (% 46,6) ve çamaşır makinası (%36,7) kullanımlarının akşam saatlerinde olduğu görülmektedir. Bu katılımcıların % 85,2 sinin çalışmadığı yine anketten anlaşılmaktadır. Bu iki durum değerlendirildiğinde talep tarafı yönetimi açısından bu alışkanlığın pik zamanlardan diğer zamanlara kaydırılmasının mümkün olduğunu göstermektedir. Ancak katılımcıların % 54,4 ünün 22-06 saatleri arasında % 50 düşük fiyat uygulamasından haberdar olmasına rağmen neden akşam kullanımını tercih ettikleri sorgulanmalıdır. Sonuç olarak fiyat politikalarının duyurulması, sayısal örnekleme yapılması ve sağlayacağı faydaların anlatılarak kullanımların pik saatlerden diğer saatlere kaydırılması faydalı olacaktır.

Üçlü tarifede enerji birim fiyatının ucuz olduğu saatlerin tercih edilmesi halinde faturanın düşebilmesi için Elektrik dağıtım şirketlerine başvurarak üçlü tarife sistemine geçilmesi gerekmektedir. Sayaçlarında uygun olması gerekmektedir.

Geçmişte üçlü tarifeye uygun sayaçların pazarlamasında sanki sayaç tasarruf yapacak gibi reklam yapıldı. Uygun sayaçla birlikte üçlü tarifeye geçiş fatura miktarını artırması ile sonuçlanan birçok abone var. Buradan en önemli konu davranış değişikliğidir. Elektrik tüketimi talebi ötelemesinin yapılmasına ilişkin bilinçlendirme önemlidir.

Duvar izolasyonunun % 87,3 oranının da kullanılmıyor olması oldukça önemli bir rakamdır. Enerji tasarrufu açısından öncelikli konunun izolasyon olduğunu göstermektedir. Ayrıca % 53,9 oranında kullanıcının aylık ısıtma bedelinin 100-300 TL (ağırlık 200-300 TL arasında) arasında olması tasarruf açısından ısıtmanın elektrikten önce ele alınması gerektiğini göstermektedir. Yalıtım kullanım oranının artırılması için politikalar üretilmesi, teşvik edilmesi ve sağlanabilecek faydaların rakamlar ile ortaya konması gerekli görünmektedir. Bu konuda kullanıcıda oluşan belirsizliklerin giderilmesi için danışma hatları kurulabilir. Peteklerin etrafının

kapatılmaması gibi küçük masraflarla ya da masrafsız yöntemlerin kullanıcılara anlatılmasının gerekli olduğu görülmektedir.

Mantolama uygulamalarında çok farklı fiyat uygulamaları, apartman veya site yöneticilerine güvensizlik mantolamanın yaygınlaşmasına engel olduğu kanaatindeyim. Mantolama uygulamaları için referans fiyat uygulamasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Elektrik faturalarının ağırlıklı olarak 50-100 TL aralığında olduğu görülmektedir. Kullanıcıya alışkanlıklarını değiştirerek (örneğin çamaşırı düşük sıcaklıklarda yıkayarak, kullanım saatlerini değiştirerek, fişleri prizden çekerek, klima sıcaklıklarının yükseltilmesi) ne kadar tasarruf yapabileceği sayısal örnekler ile anlatılmalıdır.

Aydınlatmada tasarruflu ampul kullanımının büyük oranda tercih edildiği görülmektedir. Bu da bu konudaki yayın ve basındaki bilgilendirmenin başarılı olduğunu göstermektedir. Ancak tek tasarruf yönteminin bu olmadığı uygun yayınlar ile ev hanımlarına duyurulmalıdır.

Enerji tasarrufu konusunda en önemli konu klimaların kullanılmasıdır. İnsanı bunaltan nem ve sıcaklık birliktedir. Klimaların hatalı kullanımı, hem enerji israfına hem de sağlık problemlerine neden olmaktadır. Aile bireylerinin sağlığı konusunda duyarlı olan hanımlara bu konuda çok iş düşmektedir.

Kombi ile ısıtma % 46,8 ve doğalgazın payı buna paralel olarak % 49,2'dir. Bu sistemlerin yeni (1-5 yıl) sistemler olması şu andaki tercihin hala kombi ve doğalgazdan yana olduğunu göstermektedir. Merkezi ısıtmanın payı ise % 4,8 ile oldukça düşük seviyelerdedir. Bölge ısıtma sistemleri ise istatistiklere girememiştir. Son yıllardaki toplu konut projeleri ve kentsel dönüşümler değerlendirildiğinde enerji verimliliği daha yüksek çevresel zararları daha az olan merkezi ısıtma ve bölge ısıtmanın yaygınlaştırılması için gerekli politikalar üretilmelidir.

18. Yalıtım konusunda bilinç oldukça zayıf görünmektedir. Ülkemiz insanı birbirinden görererek faydalı uygulamaları benimsemektedir. Her mahallede bir ev ısı yalıtımı tedbirleri alınmış ve enerji kullanımında doğru davranış eğitimlerinin sürekli düzenlendiği yeşilev modeli uygulanmalıdır.

Gelecekte kurutma makinelerinin yaygınlaşarak mevcut sayının 3 veya 4 katına çıkması beklenmektedir. Kurutma makinelerinde kullanıcılar, enerji verimliliği sınıfı konusunda bilinçlendirilmelidir.

Elektrik süpürgelerinin enerji tasarrufu açısından filtrelerinin temiz olması konusunda bilinçlendirilmelidir.

Binalarda gündüz aydınlatma kullanılıyor olması, binaların tasarımında doğal ışıktan faydalanmayı daha çok ön planda tutmamız gerektiğini göstermektedir.

Bedeli ödenmeyen enerjinin verimliliği olmaz, kayıp kaçak oranlarının düşürülmesi enerji verimlilik artışı açısından en önemli konudur.